

OPERA
KRAKOWSKA

Mozart b/o

edukacyjny cykl dla dzieci i młodzieży

SEZON 2005/2006
DYREKTOR NACZELNY
Piotr Rozkrut

OPERA KRAKOWSKA - INSTYTUCJA KULTURY
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Spektakl „Mozart b/o” powstał we współpracy z Konsulatem Generalnym Republiki Austrii
w Krakowie z okazji obchodów 250. rocznicy urodzin Wolfganga Amadeusza Mozarta

austriackie forum kulturalne^{krk}

ÖSTERREICHISCHES
GENERALKONSULAT
KRAKAU

AUSTRIACKI
KONSULAT GENERALNY
W KRAKOWIE

Muzyka nie musi
chodzić na koturnach,
aby być prawdziwą,
szerszą i bliższą ludziom.

W. A. Mozart

Realizatorzy

Autor projektu / Kierownik muzyczny
Tomasz Tokarczyk

Oprawa scenograficzna
Bożena Pędziwiatr

Światło
Józef Rybarczyk

Slajdy / Projekcja
Magdalena Gomuła

Inspicjent
Anna Jaworska

Premiera 27 marca 2006
Scena operowa
pl. Św. Ducha 1 w Krakowie

Kalendarium

1756

27 stycznia w Salzburgu, mieście położonym w Alpach Tyrolskich, przychodzi na świat Wolfgang Amadeusz Mozart, siódme dziecko skrzypka Leopolda i Anny Mozart.

1760

Od najmłodszych lat Wolfgang, zwany pieścizotliwie „Wolferl”, wykazuje ogromne zdolności muzyczne. Nie znając jeszcze dobrze nut próbuje komponować koncert na klawesyn.

1762-1763

Leopold Mozart wraz z Wolfgangiem i jego starszą siostrą Marianną, zwaną Nannerl odbywają podróże koncertowe do Monachium i Wiednia, a stamtąd również kilkakrotnie na Węgry.

1763 - 1766

Rodzina Mozartów koncertuje w Europie: Monachium, Augsburg, Bruksela, Paryż, Londyn, Dijon i Lyon. W Paryżu Wolfgang wydaje swoje pierwsze kompozycję (sonaty na skrzypce).

1767-1769

Drugi wyjazd do Austrii. Po rocznych studiach kompozytorskich pod kierunkiem ojca, komponuje na polecenie cesarza austriackiego Józefa II trzyaktową operę *Udana naiwność*, a następnie *Bastien i Bastienne*.

1769-1772

Trzynastoletni muzyk zostaje mianowany koncertmistrzem na dworze arcybiskupa Salzburga. Odbywa z ojcem podróże artystyczne po Włoszech. Ogółem pomiędzy szóstym a piętnastym rokiem życia ponad siedem lat spędza w podróży. W liście do matki zwierza się:

„Zazdroszczę tym wszystkim, którzy piszą opery. Jestem bliski płaczu, kiedy słyszę arię operową. Pragnienie pisania opery to moja idee fixe. To, co jest dla mnie najważniejsze – to opera.”

1773-1776

Nowym arcybiskupem Salzburga zostaje hrabia Hieronim Colloredo, który swoim muzykom niechętnie pozwala na wyjazdy. Mozart rzadko więc opuszcza Salzburg. W tych latach komponuje m.in.: pierwsze wielkie koncerty fortepianowe, koncerty skrzypcowe, msze i muzykę kameralną. Pisz do ojca:

„Salzburg nie jest miejscem właściwym dla mego talentu ...

Jednakże najważniejsze, żebym otrzymał przyrzeczenie na piśmie, że będę kapelmistrzem, gdyż inaczej miałbym prawdopodobnie zaszczyt pełnić dwie funkcje, a być płatnym za jedną.”

Pięcioletni „Wolferl”

Mały Mozart często koncertuje w salonach

1777-1778

Mozart wyjeżdża znów do Monachium, gdzie bezskutecznie stara się o stanowisko na dworze elektora bawarskiego. Następnie wyrusza do Paryża, gdzie pozostaje przez dłuższy czas. Tu również bez powodzenia poszukuje stałego zatrudnienia, wiele koncertuje i komponuje.

1779-1780

Kompozytor powraca do Salzburga, gdzie powstają kolejne jego wielkie utwory: *Msza koronacyjna*, *Missa solemnis*, symfonie. Na zamówienie teatru monachijskiego komponuje operę, *Idomeneo, król Krety*.

1781

Stałe nieporozumienia z arcybiskupem Colloredo, wymagającym posłuszeństwa i uległości, doprowadzają do zerwania stosunków służbowych. Mozart opuszcza Salzburg i osiada na stałe w Wiedniu, by prowadzić życie artysty wolnego i niezależnego, co było czymś wyjątkowym w owych czasach.

1782

Mozart wkracza w okres pełnej i dojrzałej twórczości. Powstaje pierwsza z jego najcenniejszych oper – *Urowadzenie z Seraju*. Wkrótce po premierze poślubia Konstancję Weber, córkę muzyka z orkiestry w Mannheim. Kompozytor wspomina:

„Gdybym się miał żenić z wszystkimi kobietami, z którymi flirtowałem, to miałbym już chyba ze 200 żon ...

Kto kocha uczciwie i solidnie, czy może porzucić swoją ukochaną?”

1783-1785

Zyskuje coraz większą sławę jako kompozytor i wykonawca, z czym łączy się poprawa jego warunków bytowych. Komponuje utwory kameralne i symfoniczne.

Mozart o swoich dziełach:

„Aby odnieść sukces, trzeba pisać tak prosto i zrozumiale, żeby mógł to zaśpiewać dorożkarz, albo przeciwnie: w sposób tak niezrozumiały, by żadna rozumna istota nie mogła tego pojąć – i właśnie dlatego się to wtedy podoba.”

1787

W styczniu Mozart wyjeżdża do Pragi, gdzie jako twórca wystawionego tam *Wesela Figara* przyjmowany jest entuzjastycznie. Po powrocie do Wiednia rozpoczyna komponowanie zamówionej przez teatr praski opery *Don Giovanni*, opartej na komedii Moliera *Don Juan*. W tym roku umiera ojciec Mozarta, Leopold, który wywarł wielki wpływ na życie kompozytora. Obejmuje stanowisko nadwornego kompozytora cesarskiego. Powstaje słynna *Mała serenada Eine kleine Nachtmusik*.

synowie Mozarta, młodszy Franz Xavier i starszy Karl

Konstancja Weber, żona Mozarta

1788

Sytuacja finansowa Mozarta staje się coraz trudniejsza. Komponuje trzy wielkie symfonie:

Es – dur, g-moll i C-dur (*Jowiszową*).

W liście do przyjaciela:

„O jakże jestem nieszczęśliwy ... Wciąż między trwogą i nadzieją ...

Moja sytuacja jest taka, że muszę bezwzględnie pożyczyć pieniędzy ...

Jeśli mi pan nie pomoże, stracę swój honor i kredyt – jedyne, co chciałbym zachować.”

1789

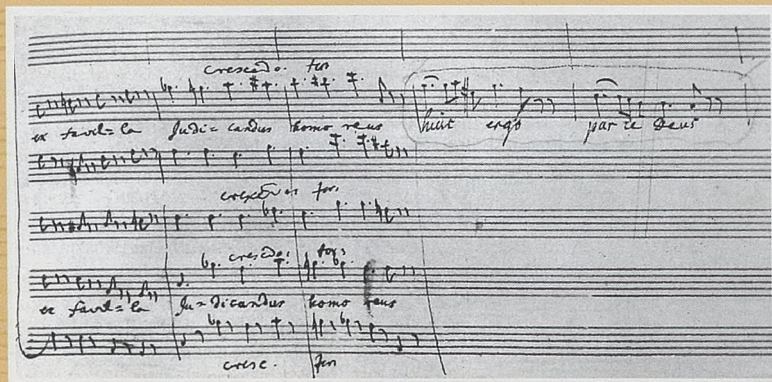
Odbywa kilkumiesięczną podróż po Niemczech. Po powrocie do Wiednia, na zamówienie cesarza Józefa II komponuje operę *Così fan tutte* (*Tak czynią wszystkie*).

1791

Kompozytor kończy operę *Czarodziejski flet*, napisaną na zamówienie dyrektora teatru w Wiedniu, Emanuela Schikanedera. Opera odnosi niebawomy sukces. Pod koniec roku Mozart zaczyna pisać mszę żałobną, słynne *Requiem* d-moll, zamówione przez nieznanego. Pracę nad tym dziełem przerywa śmierć. Mozart umiera w nocy z czwartego na piątego grudnia i zostaje pochowany na cmentarzu w Wiedniu we wspólnym grobie dla ubogich. Miejsca jego wiecznego spoczynku nie udało się odnaleźć.

dom rodzinny Mozarta,
Salzburg, ul. Getreidegasse 9

ostatnie nuty napisane przez Mozarta, *Lacrimosa* z *Requiem* d-moll

Twórczość

Dzieła Mozarta to w przeważającej części utwory okolicznościowe, pisane na konkretne zamówienie. Mozart musiał tworzyć wielką ilość wszelkiego rodzaju muzyki, by zarobić na codzienne wydatki. Pisał szybko, pismem niedbałym, ale raczej bez poprawek i retuszy. Potrafił napisać sonatę w dwa dni, symfonię w tydzień, operę w parę tygodni. Uwertura do opery *Don Giovanni* powstała podobno w przeciągu jednej nocy.

Liczba wszystkich dzieł Mozarta sięga **700**:

51 symfonii

24 opery

55 koncertów solowych

108 utworów orkiestrowych

76 utworów na fortepian

40 sonat

35 kwartetów smyczkowych

19 mszy

47 dzieł religijnych

oraz wiele pieśni, arii i innych utworów.

Ktoś obliczył, że gdyby chciał przepisać wszystkie utwory Mozarta, musiałby żyć dłużej niż sam kompozytor.

klawikord Mozarta

„Nie mogę pisać wierszem — nie jestem poetą; nie mogę układać zdań tak, by one stwarzały złudzenie światła i cieni — nie jestem malarzem; nie mogę też wyrażać swych uczuć i myśli gestami i mimiką — nie jestem tancerzem. Ale mogę je wyrazić dźwiękami, gdyż jestem muzykiem.”

„Absolutnie lepiej pisać nie mogę, bo moje pióro nie jest do pisania listów, lecz muzyki.”

„Namiętności, nawet gwałtowne, nigdy nie powinny przekraczać granic dobrego smaku, a muzyka w sytuacji nawet najbardziej koszmarnej nie powinna być przykra dla uszu, przeciwnie — powinna im sprawiać przyjemność, bo muzyka powinna być zawsze muzyką.”

„Być wiernym sobie i jednocześnie bliskim człowiekowi, który potrzebuje piękna, a nie zawsze znajduje je w swym życiu.”

Wykonawcy

Andrzej Biegun
(baryton)

Adam Sadzik
(Pan Stanisław)

Karin Wiktor-Kałużka
(sopran)

Stanisław Knapik
(Pan Kazimierz)

Oleksandra Mychajlenko
(altówka)

Lilianna Kosiorowska-Wysocka
(harfa)

Swietłana Siemiannikowa
(skrzypce)

Arkadiusz Babiński
(fagot)

Jerzy Krowicki
(klarnet)

Janusz Pańczyk
(flet)

Paweł Wojtowicz
(skrzypce)

Utwory wykorzystane w spektaklu:

Uwertura do opery *Wesele Figara*

Arietta Cherubina *Voi che sapete...* z opery *Wesele Figara*

Aria Figara *Non piu andrai...* z opery *Wesele Figara*

Duet Papagena i Papageny *Pa..Pa..Pa...* z opery *Czarodziejski flet*

Serenada *Eine kleine Nachtmusik*, cz. I

Symfonia *Jowiszowa* C-dur, KV 551 (cz. III, Menuet)

Symfonia g-moll, KV 550, (cz. I, Molto allegro)

Symfonia koncertująca na skrzypce i altówkę Es dur, KV 364 (cz. I)

Koncert skrzypcowy A-dur, KV 219 (cz. III, Rondo)

Koncert klarnetowy A-dur, KV 622 (cz. I lub II)

Koncert na fagot B - dur, KV 191 (cz. I)

Koncert podwójny na flet i harfę C-dur, KV 215, (cz. II)

Lacrimosa z *Requiem* d-moll, (fragment)

Orkiestra Opery Krakowskiej pod dyрекcją Tomasza Tokarczyka

Słowniczek

ARIA – popisowy utwór muzyczny, śpiewany przez jedną z głównych postaci występujących w spektaklu operowym z akompaniamentem instrumentalnym.

ARIETTA – krótsza odmiana arii.

OPERA – niezwykłe przedstawienie teatralne, w którym wszyscy bohaterowie nie mówią, a śpiewają, towarzyszy im orkiestra, chór i balet.

SYMFONIA – utwór muzyczny, najczęściej składający się z 4 części, w którym główną rolę gra orkiestra.

FIGARO – główny bohater opery W.A. Mozarta *Wesele Figara*. Niegdyś fryzjer, obecnie służący u Hrabiego.

CHERUBIN – jedna z postaci w operze W.A. Mozarta *Wesele Figara*. Młody, przystojny i nadmiernie kochliwy paź, zalecający się równocześnie do córki ogrodnika, do hrabiny i do jej pokojówki.

„Voi che sapete come e amor ...” (dosłownie „Wy, które wiecie czym jest miłość ...”). Pierwsze słowa arietty, w której Cherubin śpiewa o kobietach i uczuciach.

„Non piu andrai farfallone amoroso ...” (dosłownie „Nie będziesz więcej kochliwy pajacu ...”). Pierwsze słowa arii, w której Figaro opisuje Cherubinowi blaski i cienie żołnierskiego życia.

SERENADA – utwór muzyczny pisany na niewielki zespół instrumentów. Za czasów Mozarta wykonywany był zwykle wieczorami na otwartym powietrzu.

KONCERT – forma muzyczna przeznaczona do wykonania przez jeden lub więcej instrumentów solowych, z towarzyszeniem orkiestry.

SONATA – 3 lub 4 częściowy utwór muzyczny, komponowany na jeden instrument solo, lub z towarzyszeniem fortepianu.

UWERTURA – (dosłownie: otwarcie, rozpoczęcie), utwór pisany na orkiestrę jako wstęp do opery, zwykle zawierający jej najciekawsze muzyczne fragmenty.

RONDO – samodzielny lub stanowiący część koncertu/sonaty utwór muzyczny, budową przypominający piosenkę, w której pomiędzy zwrotkami (tu: tematami muzycznymi) wciąż powraca refren.

MENUET – lekki, powolny lub zwinny, szybki, ale pełen elegancji taniec, wywodzący się z Francji. Tańczony na dworach i salonach.

KWARTET SMYCZKOWY – utwór muzyczny komponowany na zespół CZTERECH instrumentów: dwoje skrzypiec, altówkę i wiolonczelę.

REQUIEM – muzyczna msza żałobna, utwór na głosy solowe, chór i orkiestrę.

D-dur / g-moll – oznaczenie tonacji (zespołu charakterystycznie ułożonych po sobie dźwięków), na podstawie której powstał dany utwór muzyczny.

PAPAGENO – jeden z głównych bohaterów opery W.A. Mozarta *Czarodziejski flet*; wesóły ptasznik, pracujący dla Królowej Nocy i jej Dam Dworu.

PAPAGENA – postać z opery *Czarodziejski flet*, ukochana Papagena.

Orkiestra

I Skrzypce

Swietłana Siemiannikowa (koncertmistrz orkiestry),
Paweł Wójtowicz (koncertmistrz), Ewa Sobczak, Teresa Szarek,
Barbara Łobaczewska-Kuźnia, Igor Laszkiewicz,
Anna Stolarz, Michał Sternicki, Edyta Szlachetka-Hajto, Ewa Litwa

II Skrzypce

Iwona Ibek-Milewska, Bożena Baran-Darska, Tomasz Kuźnia, Halina Boroni,
Ewa Welanyk, Jan Malik, Agnieszka Majerska, Anzhela Shnitsar

Altówki

Oleksandra Mychajlenko, Witalij Mychajlenko, Igor Petryczenko,
Małgorzata Piekarczyk, Maria Drak, Piotr Augustyn, Janusz Chrzanowski

Wiolonczele

Barbara Drobniak-Jakóbk (koncertmistrz), Radosław Bukała (koncertmistrz),
Alina Grochala, Krzysztof Wójtowicz, Danuta Pańczyk,
Stanisława Komońska-Stopa, Leszek Pacanek

Kontrabasy

Jerzy Porosło, Marek Lewandowski, Marek Będarczyk

Flety

Małgorzata Gładys, Janusz Pańczyk, Wiesław Suruło

Oboje

Leonid Pozdejew, Mirosław Drak, Sylwia Tomera-Długosz

Klarnety

Jerzy Krowicki, Dezyderiusz Boroni, Ryszard Cieśla, Stanisław Olko

Fagoty

Arkadiusz Babiński, Marcin Krakowski, Patryk Krzyszkowski

Waltornie

Jarosław Jaworski, Ryszard Rakoczy, Paweł Siedlik, Antoni Pietras,
Marek Jajocha

Trąbki

Marek Domagalski, Jacek Król, Maurycy Biesiadecki

Puzony

Arkadiusz Bała, Bogdan Piznal, Krzysztof Węgrzyn, Wacław Fular

Tuba

Jarosław Janecki

Perkusja

Sylwia Romek, Maria Stojek, Marcin Kotarba

Harfa

Lilianna Kosiorowska-Wysocka

Inspektor

Paweł Siedlik

Bibliotekarz

Leszek Pacanek

Obsługa techniczna spektaklu

Grzegorz Gurda – Kierownik Działu Technicznego

Weronika Kowalczyk – Kierownik Produkcji

Grzegorz Woźniak – Kierownik Zespołu Eksploatacji Sceny

Elektrycy

Bartłomiej Bajer, Mirosław Dobrucki, Andrzej Góralczyk

Piotr Ropek, Krzysztof Wędziński, Jan Żyła

Akustycy

Tomasz Kaim, Jan Staroirański

Montażysty

Robert Kubowicz, Krzysztof Lepiarz, Paweł Perc,

Tadeusz Sajak, Mieczysław Sotnicki, Maciej Szczodrowski

Garderobiani

Anna Mielecka, Edward Siola

Charakteryzacja

Karolina Adamska, Jadwiga Bąk-Gach

Dział Marketingu

Katarzyna Woźniak – Kierownik Działu Marketingu

Ewa Winnicka – Kierownik Sekcji Sprzedaży

Monika Brzegowska – Koordynator Public Relations

Elżbieta Szlezzyngier – Koordynator Sprzedaży

Kasa biletowa

Katarzyna Bajer, Grażyna Janik

Informacje

Redakcja
Katarzyna Woźniak

Opracowanie graficzne, skład i łamanie
Dariusz Bębnowski

W programie wykorzystano zdjęcia autorstwa
Arkadiusza Sędko, fotografie z archiwum Opery
Krakowskiej oraz partyturę Mozarta z fragmentem
uwertury do opery *Czarodziejski flet*

Projekt logo Mozart b/o
Małgorzata Piotrowska

Druk
BTL Service

OPERA KRAKOWSKA

ul. Lubicz 48, 31-512 Kraków
tel.: 012 628 91 01, fax: 012 628 91 03
www.opera.krakow.pl

REZERWACJA

Rezerwacja biletów grupowych,
informacja o repertuarze,
zawieranie umów abonamentowych
ul. Lubicz 27, tel.: 012 628 91 13, 15
fax 012 628 91 11
e-mail: bilety@opera.krakow.pl

SCENA OPEROWA

Plac Św. Ducha 1
tel.: 012 421 16 30, 012 424 45 28
kasa czynna
poniedziałek, piątek, sobota:
10.00 - 13.00, 16.00-19.00
wtorek, środa, czwartek: 13.00-18.00
niedziela: 12.00-19.00
Kasa akceptuje karty kredytowe.

SCENA PWST

IM. ST. WYSPIAŃSKIEGO
ul. Straszewskiego 22
tel. 012 430 15 92

Sponsor:

Patronat medialny:

DZIENNIK POLSKI

PLAYBILL
SCENA POLSKA

KARNET
INTEGRACJA KULTURY

ÖSTERREICHISCHES
GENERALKONSULAT
KRAKAU

AUSTRIACKI
KONSULAT GENERALNY
W KRAKOWIE

austriackie forum kultury^{krk}

Wolfgang Amadeusz Mozart zagrałby na pewno chętnie koncert w Austriackim Konsulacie Generalnym na naszym fortepianie *Bösendorfer*, gdybyśmy już wówczas istnieli

Obchodzimy w tym roku 250 rocznicę urodzin Wolfigo i cieszymy się bardzo, że również dzieci w Polsce świętują tę rocznicę, chętnie go słuchają i grają jego muzykę. Zapraszamy wszystkich serdecznie do korzystania z oferty kulturalnej Austriackiego Konsulatu Generalnego i Austriackiego Forum Kultury w Krakowie.

ul. Krupnicza 42, 31-123 Kraków
tel.: 012 424 99 30, 012 424 99 40
e-mail: krakau-gk@bmaa.gv.at

A Member of HVB Group

www.bph.pl

Sponsor Opery Krakowskiej

Mozart